

Moge dit op een voor jong en oud passende leest geschoeid orgaan zich nog lang in zijn groenen ouderdom verheugen, van het levende in de natuur verhalend en hare zoo broodnoodige bescherming predikend, gelijk het dit vijf-en-twintig jaren nu met zooveel toewijding mocht doen."

RINKE TOLMAN.

DE EERSTE AFLEVERING.

TOEN we nog aan Sloot en Plas werkten bleek het al dat we ons niet konden roeren door gebrek aan ruimte. Weet je wat, zei Heimans, we moesten een tijdschrift hebben. Ik zag er wel wat tegen op, maar hij wist nog een derden man, die had al veel verzameld en gewerkt en kon teekenen ook. Dat was Jaspers. Versluys wou ook wel en zoo zouden we dan 1 Maart 1896 onze eerste aflevering laten verschijnen. Heimans nam een bloem, het Sneeuwkllokje, Jaspers het onvermijdelijke Speenkruid en ik kwam voor den dag met de Tjiftjaf en met mijn Groote Avontuur met Steenhuizen, een expeditie naar Texel. Bij het in elkaar zetten van de aflevering bleek er tot onzen schrik nog een halve pagina te kort maar we hadden

De Eerste Aflevering.

gelukkig al schetsboeken vol korte mededeelingen. Het omslag had ik voor mijn rekening genomen en mijn artistieke vrienden hebben mij daar nog al eens de ooren over gewasschen. 't Was schooljongenswerk zeiden ze. Maar ik wil het hier nog eens in al zijn naïeviteit reproduceeren: de Nederlandsche landschappen, lustoorden voor den zwerver: de Vechtstreek, het Bosch, het Duin, de Heide, allemaal op één na blaadjes uit mijn schetsboek. En wat ik gezwoegd heb op die Bryonia-loot.

Versluys deed het ook niet ten halve; hij liet het drukken op wit geglaceerd papier en de titel zelf met een roode letter en dat zag er toch zeer innemend uit.

Schooljongenswerk. Gelukkig maar. We hebben in den tekst ook heel wat schooljongenswerk geleverd en een heel domme komieke fout van mij is dezer dagen nog in vollen ernst in een groot dagblad nageschreven. Maar het heeft niet gehinderd en misschien wel gemaakt, dat veel schooljongens en schoolmeisjes van dat soort van werk zijn gaan houden. Heimans is trouwens tot zijn dood toe een echte schooljongen gebleven en als het mij vergund mag zijn aan mijn dank aan allen, die ons vijftientig jaar lang geholpen hebben, nog een wensch toe te voegen dan is het deze: dat de wakkere, vertrouwensvolle, blijde schooljongensgeest nog lang in ons blad moge leven.

JAC. P. THIJSSÉ.

OVER VOGELTREK.

PROFESSOR Van Oort heeft bij het aanvaarden van het buitengewoon hoogleeraarsambt aan de Rijks Universiteit te Leiden een zeer belangrijke rede uitgesproken over Vogeltrek en zijn tegenwoordig experimenteel onderzoek¹⁾. Ik zou haast zeggen, niemand mag over vogeltrek meepraten, als hij niet eerst kennis genomen heeft van deze verhandeling, die in brochurevorm bij Brill te Leiden is verschenen. Zeer bondig behandelt van Oort de geschiedenis van de studie van den vogeltrek en de theoriën omtrent het ontstaan en het wezen van de indrukwekkende vogelverplaatsingen, die wij ieder jaar kunnen waarnemen. Het gaat niet aan, om in zoo'n beknopt bestek de theorieën alle uitvoerig critisch te behandelen, en over het algemeen beperkt Prof. van Oort zich er toe, sommige duidelijk bewezen stellingen te aanvaarden, andere op goede gronden te verwerpen en in de hoofdzaken een afwachtende houding aan te nemen, daar wij ondanks het mooie werk dat reeds verricht is, eigenlijk toch pas staan aan het begin van het onderzoek.

Eigenlijk zijn we tot nu toe nog niet verder gekomen dan gissingen, die dan nog meestal gebaseerd zijn op een te beperkt stel van waarnemingen. Ook is het verschijnsel van trek niet beperkt tot de vogels alleen, er bestaat ook trek van zoogdieren, van visschen, van insecten, van wormen zelfs. De omstandigheden waaronder die trek plaats vindt, kunnen weer zeer uiteenloopen, maar de voornaamste drijfveeren zijn toch in den regel voeding en voortplanting.

Indien wij ons nu tot de vogels bepalen, dan blijken ook binnen de grenzen van deze eene groep de trekverschijnsels nog van zeer uiteenlopenden aard te zijn en zelfs bij vogels

1) Dr. E. D. van Oort: De Vogeltrek en zijn tegenwoordig experimenteel onderzoek. N.V. Boekhandel en Drukkerij voorh. E. J. Brill, Leiden 1920. 23 pp.